

Κείμενα Παιδείας

Τόμ. 2, Αρ. 2 (2021)

Κείμενα Παιδείας

Συγκριτική μελέτη των πιο πρόσφατων νόμων (2010-2018) με τους οποίους πραγματοποιήθηκε η επιλογή Διευθυντών Σχολικών Μονάδων

Γιάννης Ταταρίδης

doi: [10.12681/keimena-paideias.26979](https://doi.org/10.12681/keimena-paideias.26979)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ταταρίδης Γ. (2021). Συγκριτική μελέτη των πιο πρόσφατων νόμων (2010-2018) με τους οποίους πραγματοποιήθηκε η επιλογή Διευθυντών Σχολικών Μονάδων. *Κείμενα Παιδείας*, 2(2). <https://doi.org/10.12681/keimena-paideias.26979>

Συγκριτική θεώρηση νομοθετημάτων της τελευταίας δεκαετίας (2010-2020) για την επιλογή διευθυντών σχολικών μονάδων

Ταταρίδης Ιωάννης^α, Καραφύλλης Αθανάσιος^β

^αΕκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπαίδευσης, Υπ. Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. / Δ.Π.Θ.

^βΚαθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. / Δ.Π.Θ.

Περίληψη

Η εργασία πραγματοποιεί μια συγκριτική μελέτη των τεσσάρων τελευταίων νόμων με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν επιλογές στελεχών, δηλαδή των Ν.3848/2010, Ν.4327/2015, Ν.4473/2017 και Ν.4547/2018. Η σύγκριση αυτή δε γίνεται σε θεωρητικό πλαίσιο βάσει κυβερνητικής στοχοθεσίας και πολιτικών ιδεολογιών, αλλά με μεγέθη που μπορούν να ποσοτικοποιηθούν, ώστε να γίνει η αντιπαραβολή των τεσσάρων νομοθετικών πλαισίων με τους οποίους έγιναν οι τελευταίες επιλογές στελεχών στην εκπαίδευση, το 2011, το 2015 και το 2017.

Λέξεις-κλειδιά: Επιλογή διευθυντών σχολικών μονάδων

1. Εισαγωγή – Σκοπός και μεθοδολογία της έρευνας

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να συγκρίνει τους τέσσερις τελευταίους Νόμους με τους οποίους πραγματοποιήθηκαν κρίσεις στελεχών εκπαίδευσης (Ν.3848/2010, Ν.4327/2015, Ν.4473/2017 και Ν.4547/2018). Η σύγκριση αυτή δε θα γίνει σε θεωρητικό πλαίσιο βάσει κυβερνητικής στοχοθεσίας και πολιτικών ιδεολογιών, αλλά με μεγέθη που μπορούν να ποσοτικοποιηθούν, ώστε να γίνει η αντιπαραβολή των τεσσάρων νομοθετικών πλαισίων με τους οποίους έγιναν οι τελευταίες επιλογές στελεχών στην εκπαίδευση και εφελτήριο για αυτή αποτέλεσε το άρθρο «Ανάλυση στο νέο σύστημα επιλογής διευθυντών εκπαίδευσης» (2015) που αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα Εκπαιδευτική Κλίμακα.

Για να επιτευχθεί ο σκοπός της έρευνας, έγινε συγκριτική μελέτη ανάμεσα σε τέσσερα διαφορετικά νομοθετήματα, τους Ν.3848/2010, Ν.4327/2015, Ν.4473/2017 και Ν.4547/2018. Συγκεκριμένα εξετάστηκαν οι διαφορές που παρουσιάζουν ανάμεσά τους στις εξής κατηγορίες: i) προϋποθέσεις επιλογής, ii) κριτήρια επιλογής iii) κριτήριο επιστημονικής και παιδαγωγικής κατάρτισης (επιστημονικής συγκρότησης), iv) κριτήριο υπηρεσιακής κατάστασης, καθοδηγητικής και διοικητικής εμπειρίας (διοικητική και διδακτική εμπειρία) και v) κριτήριο προσωπικότητας και γενικής συγκρότησης.

2. Προϋποθέσεις επιλογής διευθυντών σχολικών μονάδων

Ως προϋποθέσεις επιλογής ορίζεται κυρίως η προϋπηρεσία που έχουν οι υποψήφιοι διευθυντές σχολικών μονάδων, όπου γίνεται ο διαχωρισμός σε εκπαιδευτική και διδακτική υπηρεσία. Στον Πίνακα 1 παρουσιάζονται οι προϋποθέσεις επιλογής στους τέσσερις διαφορετικούς νόμους.

Προϋποθέσεις επιλογής	N.3848/2010	N.4327/2015	N.4473/2017	N.4547/2018
Εκπαιδευτική προϋπηρεσία	> 8 έτη	> 10 έτη	> 10 έτη	> 10 έτη
Διδακτική προϋπηρεσία	> 5 έτη εκ των οποίων: >3 στον ίδιο τύπο σχολείων	> 8 έτη εκ των οποίων: >3 στον ίδιο τύπο σχολείων	> 8 έτη εκ των οποίων: >3 στον ίδιο τύπο σχολείων	> 8 έτη εκ των οποίων: >3 στον ίδιο τύπο σχολείων
				Πιστοποιημένη γνώση Τ.Π.Ε. Α΄

Πίνακας 1: Προϋποθέσεις επιλογής

Η πιστοποιημένη γνώση ΤΠΕ Α΄ επιπέδου φαίνεται ότι είναι απαραίτητη προϋπόθεση επιλογής για πρώτη φορά στο Ν.4547/2018, στην πραγματικότητα όμως δεν είναι κάτι καινούριο. Υπήρχε ως προαπαιτούμενο και στο Ν.3848/2010, στον οποίο όμως υπήρχε η επιφύλαξη ότι κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου δεν ήταν απαραίτητο.

Επίσης μια διαφορά στους τέσσερις νόμους είναι η διαφορά στη διάρκεια της θητείας των επιλεγέντων διευθυντών. Στο Ν.3848.2010 η θητεία είναι τετραετής, ενώ στο Ν.4527/2015 είναι διετής. Στους δυο επόμενους νόμους Ν.4473/2017 και Ν.4547/2018 η θητεία ορίζεται να έχει τριετή διάρκεια.

3. Κριτήρια επιλογής

Στον Πίνακα 2 παρουσιάζονται εν συντομία τα κριτήρια επιλογής στους τέσσερις νόμους, ενώ στον Πίνακα 3 παρουσιάζεται η αριθμητική αποτίμησή τους.

N.3848/2010	N.4327/2015	N.4473/2017	N.4547/2018
α) Η γνώση του αντικειμένου του προς άσκηση έργου αα) επιστημονική - παιδαγωγική συγκρότηση και κατάρτιση ββ) υπηρεσιακή κατάσταση, καθοδηγητική και διοικητική εμπειρία	α) επιστημονική – παιδαγωγική συγκρότηση και κατάρτιση β) υπηρεσιακή κατάσταση, καθοδηγητική και διοικητική εμπειρία	α) επιστημονική – παιδαγωγική συγκρότηση και κατάρτιση β) υπηρεσιακή κατάσταση, καθοδηγητική και διοικητική εμπειρία	α) επιστημονική συγκρότηση β) διοικητική και διδακτική εμπειρία
β) προσωπικότητα και γενική συγκρότηση (συνέντευξη)	γ) συμβολή στο εκπαιδευτικό έργο, καθώς και προσωπικότητα και γενική συγκρότηση (ψηφοφορία Συλλόγου Διδασκόντων)	γ) συμβολή στο εκπαιδευτικό έργο, καθώς και προσωπικότητα και γενική συγκρότηση (συνέντευξη)	γ) προσωπικότητα και γενική συγκρότηση (συνέντευξη)
γ) συμβολή στο εκπαιδευτικό έργο με βάση τις οικείες αξιολογικές εκθέσεις.			

Πίνακας 2: Κριτήρια επιλογής

Κριτήριο	N.3848/2010	N.4327/2015	N.4473/2017	N.4547/2018
Επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση	24 μονάδες	9 μονάδες (11 για Α/θμια)	10 μονάδες (12 για Α/θμια)	17 μονάδες
Υπηρεσιακή κατάσταση - Καθοδηγητική και Διοικητική εμπειρία	8 μονάδες 6 μονάδες 14 μονάδες	11 μονάδες 3 μονάδες 14 μονάδες	10 μονάδες 3 μονάδες 13 μονάδες	10 μονάδες 4 μονάδες 14 μονάδες
Συνέντευξη	15 μονάδες		8 μονάδες	14 μονάδες
Ψηφοφορία Σ.Δ.		12 μονάδες		
Συμβολή στο εκπαιδευτικό έργο	12 μονάδες (αξιολόγηση)			
ΜΕΓΙΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ	53 μον. (χωρίς αξιολόγηση) 65 μον. (με αξιολόγηση)	35 μονάδες	31 μονάδες	45 μονάδες

Πίνακας 3: Αριθμητική αποτίμηση κριτηρίων επιλογής

3.1 Κριτήριο επιστημονικής και παιδαγωγικής κατάρτισης (επιστημονικής συγκρότησης)

Στο κριτήριο της Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Κατάρτισης, περιλαμβάνονται και μοριοδοτούνται όλα τα πρόσθετα προσόντα του υποψήφιου διευθυντή. Κάθε αναγνωρισμένος τίτλος σπουδών ή πιστοποιητικό που αντιστοιχεί σε κάποια υποκατηγορία λαμβάνει τις αντίστοιχες μονάδες, ενώ τίτλοι από διάφορες κατηγορίες προσφέρουν μονάδες που αθροίζονται.

Στον παρακάτω Πίνακα 4 γίνεται μια προσπάθεια καταγραφής με συνοπτικό τρόπο όλων των κριτηρίων που μοριοδοτούνται.

	N.3848/2010	N.4327/2015	N.4473/2017	N.4547/2018
Διδακτορικό	6	4	4	6
2 ^ο Διδακτορικό	2	-	-	-
Μεταπτυχιακό	4	2,5	2,5	4
2 ^ο Μεταπτυχιακό	1	-		2
Τίτλος «Διδασκαλείου εκπαίδευσης»	3	2	2	3
Δεύτερο πτυχίο πανεπιστημίου ή ΤΕΙ	3	2	1,5	3
Πτυχίο Παιδαγωγικής Ακαδημίας	1	0,5	0,5	
Επιμόρφωση	1	0,5	0,5 - 1	0,5 - 1
ΤΠΕ Επιπέδου Α	2	0,5	0,5	-
ΤΠΕ Επιπέδου Β	3	-	-	1
Ξένη Γλώσσα επιπέδου Β2	1,50	0,5	0,8	0,80
Ξένη Γλώσσα επιπέδου > Β2	2,50	1	1	1
2 ^η Ξένη Γλώσσα επιπέδου Β2	0,75	0,25	0,4	0,40
2 ^η Ξένη Γλώσσα επιπέδου > Β2	1,25	0,5	0,5	0,50
	ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ			
Συγγραφικό και ερευνητικό έργο	max:4			
Διδασκαλία σε πανεπιστήμια κτλ	0,5 - 1,5			

Διδακτικό – επιμορφωτικό έργο				έως 1
Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα				0,5 - 1
Συγγραφικό έργο - εισηγήσεις σε συνέδρια				έως 2,5

Πίνακας 4: Συγκριτικός πίνακας στοιχείων που μοριοδοτούνται στο κριτήριο επιστημονικής συγκρότησης

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 5, στο Νόμο 3848/2010 η επιστημονική και παιδαγωγική συγκρότηση και κατάρτιση μοριοδοτούνταν με 24 μονάδες, ενώ στο Νόμο 4327/2015, μόλις με 9 μονάδες για τους υποψήφιους διευθυντές σχολικών μονάδων Β/θμιας εκπαίδευσης και με 11 μονάδες για τους αντίστοιχους της Α/θμιας. Όπως καταγράφεται στον συγκριτικό πίνακα που ακολουθεί, το συγκεκριμένο κριτήριο με το Ν.4327/2015 δεν αποτελεί πλέον κρίσιμο ή καθοριστικό παράγοντα επιλογής στελεχών στη δημόσια εκπαίδευση. Αντίθετα, στο Ν.4547/2018 φαίνεται ότι το κριτήριο της επιστημονικής κατάρτισης ενισχύεται σε σύγκριση με το παρελθόν χωρίς όμως να φτάσει τη βαρύτητα που είχε με τον Ν.3848/2010. Το μέγιστο των 9 μονάδων που θα μπορούσε να συγκεντρώσει κάποιος υποψήφιος με το Ν.4327/2015 αντιστοιχεί μόνο στο 25,7% της όλης διαδικασίας, έναντι του 48% με το Ν.3848/2010, το οποίο έγινε 37,8% στον πιο πρόσφατο Ν.4547/2018.

	Ν.3848/2010	Ν.4327/2015	Ν.4473/2017	Ν.4547/2018
Μέγιστες μονάδες	24 μονάδες	9 μονάδες	10 μονάδες	17 μονάδες
Ποσοστό (%) επί του συνόλου	45,3%	25,7%	32,2%	37,8%

Πίνακας 5: Συγκριτικός πίνακας κριτηρίου επιστημονικής συγκρότησης

3.2 Κριτήριο υπηρεσιακής κατάστασης, καθοδηγητικής και διοικητικής εμπειρίας (διοικητική και διδακτική εμπειρία)

Το κριτήριο υπηρεσιακής κατάστασης επηρεάζεται από τα χρόνια υπηρεσίας του εκπαιδευτικού καθώς και από τη προηγούμενη διοικητική εμπειρία σε θέσεις στελεχών εκπαίδευσης. Στο επίπεδο της διδακτικής υπηρεσίας, κάθε εκπαιδευτικός που έχει συμπληρωμένη υπηρεσία 8 ετών, λαμβάνει μονάδες για κάθε επιπλέον έτος. Ως διοικητική εμπειρία λαμβάνεται η προηγούμενη θητεία σε θέσεις στελεχών ή θέσεις ευθύνης καθώς και η συμμετοχή σε υπηρεσιακά συμβούλια.

Το συγκεκριμένο κριτήριο μοριοδοτείται με 14 μονάδες στους τρεις από τους τέσσερις νόμους και με 13 μονάδες στο Ν.4473/2017. Όμως ως ποσοστό του συνόλου των μορίων που μπορεί να λάβει κάποιος υποψήφιος υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις. Ενώ στο Ν.3848/2010 οι 14 μονάδες αποτελούσαν μόλις το 26,4% του συνόλου των μορίων, στους Ν.4327/2015 και Ν.4473/2017 το αντίστοιχο ποσοστό έφτασε το 40% και 42% αντίστοιχα, για να κατέβει στο 31,1% στο Ν.4547/2018.

	N.3848/2010	N.4327/2015	N.4473/2017	N.4547/2018
Μέγιστες μονάδες	14 μονάδες	14 μονάδες	13 μονάδες	14 μονάδες
Ποσοστό (%) επί του συνόλου	26,4%	40%	42%	31,1%
A. Υπηρεσία	Μέγιστο: 8 μονάδες (15,1%) 0,5 μον. για κάθε έτος μετά τα 8 (μέχρι 24 έτη)	Μέγιστο: 11 μονάδες (31,4%) 1 μον. για κάθε έτος μετά τα 8 (μέχρι 19 έτη)	Μέγιστο: 10 μονάδες (32,3%) 1 μον. για κάθε έτος μετά τα 8 (μέχρι 18 έτη)	Μέγιστο: 10 μονάδες (22,2%) 1 μον. για κάθε έτος μετά τα 8 (μέχρι 18 έτη)
B. Διοικητική εμπειρία	Μέγιστο: 6 μονάδες (11,3%)	Μέγιστο: 3 μονάδες (8,6%)	Μέγιστο: 3 μονάδες (9,7%)	Μέγιστο: 4 μονάδες (8,9%)

Πίνακας 6: Συγκριτικός πίνακας κριτηρίου υπηρεσιακής κατάστασης

Επίσης υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς την επιμέρους μοριοδότηση. Στη Διοικητική Εμπειρία ενώ τα επιμέρους κριτήρια αποτιμώνται με τις ίδιες ακριβώς μονάδες στους N.3848/2010 και N.4327/2015, στον δεύτερο περιορίζεται το σύνολο των μονάδων που μπορεί να συγκεντρώσει κάποιος αθροιστικά, από 6 σε 3 μονάδες. Το ίδιο ακριβώς ισχύει στο N.4473/2017, ενώ στο N.4547/2018 οι μονάδες που μπορεί να λάβει κάποιος υποψήφιος γίνονται 4, όμως σαν ποσοστό των συνολικών μονάδων που μπορεί να συγκεντρώσει είναι μόλις το 8,9%. Με τους νόμους εκτός του N.3848/2010, δεν θεωρείται και τόσο σημαντική η προηγούμενη εμπειρία κάποιου σε θέση ευθύνης. Τέλος, με τους N.4327/2015 και N.4473/2017 μοριοδοτείται η συμμετοχή κάποιου σε υπηρεσιακά συμβούλια ή συμβούλια επιλογής στελεχών μόνο ως αιρετού και όχι ως διορισμένου από τη διοίκηση μέλους, όπως γινόταν στο N.3848/2010, ενώ με το N.4547/2018 καταργείται εντελώς η μοριοδότηση των υποψηφίων λόγω της συμμετοχής τους σε υπηρεσιακά συμβούλια ακόμη και ως αιρετά μέλη.

Ο N.4327/2015 δίνει μεγάλη βαρύτητα στο κριτήριο της διδακτικής υπηρεσίας του εκπαιδευτικού, αφού αυτό αποτιμάται με 11 από τις 14 μονάδες του κριτηρίου και των 35 μονάδων συνολικά. Δηλαδή οι 11 μονάδες του συγκεκριμένου κριτηρίου αντιστοιχούν σε ποσοστό 31,4% των μέγιστων μονάδων που μπορεί να λάβει κάποιος, σε αντίθεση με το 16% που ίσχυε στο N.3848/2010. Σε αυτό το νόμο, οι 0,5 μονάδες ανά έτος υπηρεσίας, με μέγιστο σύνολο μονάδων τις 8, αντιστοιχούσε σε 16 έτη υπηρεσίας. Η αντίστοιχη μοριοδότηση στο N.4327/2015 αντιστοιχεί σε 11 έτη. Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι κάποιος υποψήφιος μπορεί να λάβει το μέγιστο των μορίων με 8+11=19 έτη υπηρεσίας, ενώ με τον προηγούμενο νόμο χρειαζόταν 8+16=24 έτη υπηρεσίας. Φαίνεται δηλαδή ότι με το N.4327/2015 εξισώνονται όλοι οι εκπαιδευτικοί με περισσότερα από 19 έτη υπηρεσίας και δυσχεραίνεται η διεκδίκηση θέσεων από νεότερους στην υπηρεσία εκπαιδευτικούς. Ακριβώς το ίδιο συμβαίνει και με τους μεταγενέστερους N.4473/2017 και N.4547/2018.

3.3 Κριτήριο προσωπικότητας/γενικής συγκρότησης

Στο N.3848/2010 το κριτήριο προσωπικότητας/γενικής συγκρότησης του υποψηφίου αποτιμώνταν από τα μέλη του αρμόδιου συμβουλίου επιλογής με συνέντευξη του υποψηφίου, ενώ

στο Ν.4327/2015 η συνέντευξη αντικαθίσταται από μυστική ψηφοφορία του Συλλόγου Διδασκόντων στην οποία κάθε υποψήφιος επιδιώκει να λάβει ποσοστό μεγαλύτερο του 20% των έγκυρων ψήφων ώστε να μπορέσει να προχωρήσει στη συνέχεια της διαδικασίας. Το σύνολο των ψήφων που λαμβάνει κάποιος υποψήφιος σε σχέση με το σύνολο των εγκύρων ψήφων, ανάγεται σε ποσοστό επί των 12 μονάδων, ώστε να εξαχθεί η μοριοδότηση.

Η αρχική εντύπωση είναι ότι μειώνεται η βαρύτητα του κριτηρίου της ψηφοφορίας σε σχέση με αυτήν της συνέντευξης, καθώς περιορίζεται σε 12 μονάδες, από τις 15 μονάδες της συνέντευξης. Η πραγματικότητα όμως είναι ότι σε επίπεδο ποσοστού καταλαμβάνει το 34,3% της συνολικής διαδικασίας, έναντι του 28,3% της συνέντευξης του Ν.3848/2010.

	N.3848/2010	N.4327/2015	N.4473/2017	N.4547/2018
Μέγιστες μονάδες κριτηρίου	15 μονάδες	12 μονάδες	8 μονάδες	14 μονάδες
Ποσοστό (%) επί του συνόλου	28,3%	34,3%	25,7%	31,1%

Πίνακας 7: Συγκριτικός πίνακας κριτηρίου προσωπικότητας/γενικής συγκρότησης

Πρακτικά, ο Ν.4327/2015 αφαιρεί από τα υπηρεσιακά συμβούλια τη δυνατότητα που είχαν στο παρελθόν με τη βαθμολογία τους να επηρεάσουν και να καθορίσουν σε μικρό ή μεγάλο βαθμό το ποιοι θα γίνουν διευθυντές. Η δυνατότητα αυτή δίνεται πλέον στους Συλλόγους Διδασκόντων που με τη ψήφο τους κρίνουν θετικά ή αρνητικά τους υποψηφίους. Αν και γίνεται συγκεκριμένη αναφορά σε κριτήρια που θα πρέπει να συνυπολογίσει κάθε εκπαιδευτικός ώστε να καθορίσει την ψήφο του, εντούτοις πρόκειται για ένα σύστημα ΝΑΙ ή ΟΧΙ χωρίς συγκεκριμένα κριτήρια. Η ψηφοφορία είναι μυστική και κανείς δεν χρειάζεται να τεκμηριώσει την ψήφο του, επομένως το κατά πόσο τηρεί ο κάθε ψηφοφόρος τα κριτήρια του νόμου, είναι απορίας άξιο. Άλλωστε όπως ήδη έχει αναφερθεί, οι δικαστές του Συμβουλίου της Επικρατείας έκριναν πως το ότι δεν αξιολογούνται με αιτιολογία τα προσόντα των υποψηφίων που σχετίζονται με το κριτήριο της συμβολής στο εκπαιδευτικό έργο, της προσωπικότητας και της γενικής συγκροτήσεως του υποψηφίου προσκρούει στο Σύνταγμα.

Στους δύο νόμους που ακολουθούν (Ν.4473/2017 και Ν.4547/2018) επανέρχεται η συνέντευξη των υποψηφίων από τα αρμόδια συμβούλια επιλογής. Στο Ν.4473/2017 οι 8 μονάδες που μπορεί να λάβει κάποιος υποψήφιος από τη συνέντευξη αντιστοιχούν στο 25,7 των συνολικών μονάδων που μπορεί να συγκεντρώσει, ενώ στο Ν.4547/2018 το αντίστοιχο ποσοστό αυξάνεται σε 31,1% και αποδεικνύει ότι η βαρύτητα της συνέντευξης στο συγκεκριμένο νόμο είναι εξαιρετικά αυξημένη.

4. Κριτική αποτίμηση - Συζήτηση

Ο Ν.3848/2010 παρά το πλήθος αντιδράσεων που ξεσήκωσε εναντίον του όταν ψηφίστηκε, αποδεικνύεται σήμερα πως ήταν ένας ρηξικέλευθος νόμος πολλά στοιχεία του οποίου επαναφέρθηκαν στο Ν.4547/2018 και αφού είχαν προηγηθεί οι Ν.4327/2015 και Ν.4473/2017. Συνοπτικά οι καινοτομίες που εισήγαγε ο Ν.3848/2010 ήταν το Διευρυμένο Συμβούλιο Επιλογής και η μαγνητοφώνηση της συνέντευξης με ερωτήσεις που λαμβάνονταν από τράπεζα θεμάτων, ενώ έδινε τη δυνατότητα να επιλεγούν στελέχη εκπαίδευσης εκπαιδευτικοί με λιγότερα χρόνια υπηρεσίας και αυξημένα αντικειμενικά προσόντα. Με το Ν. 4327/2015 καταργήθηκε η συνέντευξη και θεσμοθετήθηκε η ψηφοφορία από το Σύλλογο Διδασκόντων. Ταυτόχρονα περιορίστηκαν μόλις σε τρεις οι επιλογές σχολείων όπου ένας υποψήφιος μπορούσε να θέσει υποψηφιότητα, ενώ η θητεία

από τετραετής έγινε διετής. Ο Ν.4473/2017 επαναφέρει τη συνέντευξη, όμως η σύνθεση του Συμβουλίου Επιλογής αμφισβητείται έντονα αφού εκτός από τον Διευθυντή Εκπαίδευσης και τα δυο αιρετά μέλη, τα υπόλοιπα τέσσερα μέλη έχουν διοριστεί απευθείας από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης με άγνωστα κριτήρια, κάτι το οποίο δυστυχώς εγείρει βάσιμες υποψίες για κομματοκρατία, ημετεροκρατία και επιλογή των αρεστών. Με βάση το Ν.4473/2017 ο Σύλλογος Διδασκόντων διατυπώνει γνώμη για τον υποψήφιο η οποία θεωρητικά λαμβάνεται υπόψη από τα μέλη του συμβουλίου επιλογής, χωρίς όμως να είναι δεσμευτική. Στη συνέχεια ο Ν.4547/2018 καταργεί εντελώς τη τη διατύπωση γνώμης από το Σ.Δ. και εδραιώνει τη συνέντευξη ως κριτήριο ελέγχου της προσωπικότητας και της γενικής συγκρότησης του υποψηφίου. Με αυτόν τον νόμο τίθεται για πρώτη φορά όριο δύο συνεχόμενων πλήρων θητειών στην ίδια θέση ευθύνης.

Όσον αφορά κάποια ποσοτικά συμπεράσματα που προέκυψαν από τη μελέτη των τεσσάρων τελευταίων νόμων για την επιλογή στελεχών:

- το κριτήριο της επιστημονικής συγκρότησης και κατάρτισης που ήταν κυρίαρχο στο Ν.3848/2010 (45%), απαξιώθηκε από το Ν.4327/2015 (25%), ενώ φαίνεται να ανακάμπτει με το Ν.4547/2018 (38%).
- Ο Ν.4327/2015 έδινε αυξημένη βαρύτητα στο κριτήριο της διδακτικής υπηρεσίας (31%), σε αντίθεση με το Ν.3848/2010 (15%). Και πάλι ο Ν.4547/2018 εξισορροπεί κάπως την κατάσταση (22%).
- Ο Ν.3848/2010 πριμοδοτούσε τη διοικητική εμπειρία σε αντίθεση με όλους τους επόμενους νόμους που θεωρείται ήσσονος σημασίας.
- Στο Ν.4327/2015 η γνώμη του Συλλόγου Διδασκόντων για την αποτίμηση του κριτηρίου προσωπικότητας-γενικής συγκρότησης είχε ιδιαίτερα βαρύνουσα σημασία (34%). Στο Ν.3848/2010 η συνέντευξη καταλάμβανε το 28%, στο Ν.4473/2017 το 26%, ενώ στο Ν.4547/2018 γίνεται το πρωταγωνιστικό κριτήριο αφού καταλαμβάνει το 31% του συνόλου των μορίων.

Επομένως φαίνεται ότι για ένα νομοθετικό πλαίσιο επιλογής Διευθυντών Σχολικών μονάδων που κατηγορήθηκε και λειοδότηθηκε όσο λίγοι (Ν.3848/2010, γνωστός και ως Νόμος Διαμαντοπούλου από την Υπουργό Παιδείας εκείνης της περιόδου), τελικά τα περισσότερα στοιχεία του επανέρχονται στο Ν.4547/2018 και αφού ενδιάμεσα έγινε ένας κύκλος με άλλα δύο νομοθετήματα που είχαν διαφορετική φιλοσοφία (περισσότερο ο Ν.4327/2015 και λιγότερο ο Ν.4473/2017).

5.1 Βιβλιογραφία (ελληνόγλωσσα)

- Αθανασιάδης, Χ. (1996). Οι επιλογές των στελεχών της εκπαίδευσης. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*(90-91), σσ. 104-105.
- Μαδεμλής, Η. Α. (2014). *Η επιλογή Διευθυντών Σχολικών Μονάδων. Διεθνής εμπειρία και έρευνα πεδίου στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Μελισσόπουλος, Σ. (2006). *Η Επιλογή του Διευθυντή Σχολικής Μονάδας. Θεωρητική ανάλυση και εμπειρική διερεύνηση*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη

- Παπαδάκης, Θ. (2017). *Η επιλογή του διευθυντή σχολικής μονάδας-Τάσεις και προοπτικές. Αλεξανδρούπολη: (Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία). Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Δ.Π.Θ.*
- Παπαδάκης, Θ., & Στραβάκου, Π. (2017). «Οι θέσεις της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (ΔΟΕ) για την επιλογή του Διευθυντή Σχολικής Μονάδας». *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*(64), σσ. 122-135
- Παπαχρήστου, Μ. (2009). Θέλει "αρετή" και "γνώση" η ηγεσία. *Διοικητική Ενημέρωση*(49), σσ. 103-110.
- Στραβάκου, Π., & Κουγιουρούκη, Μ. (2008). Η επιλογή του διευθυντή της σχολικής μονάδας από τη σκοπιά των εκπαιδευτικών του νομού Έβρου. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*(45), σσ. 162-177.
- Ταταρίδης, Ι. (2016). *Διερεύνηση και κριτική θεώρηση του νομοθετικού πλαισίου για την επιλογή και τοποθέτηση Διευθυντών σχολικών μονάδων στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. (Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία). Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Δ.Π.Θ.*
- Τσόνιας, Σ. (2005). *Επιλογή Στελεχών στην Εκπαίδευση. Συγκριτική προσέγγιση νόμων και Π.Δ.* Αθήνα: Ομήγυρις.
- Ματσαγγούρας, Η., Αντωνίου, Ι., Ρουσσάκης, Ι., Αποστολόπουλος, Κ., Γιαλλούση, Μ., Πήλιουρας, Π., . . . Κασούτας, Μ. (2020). *Ετήσια Έκθεση 2020: Η Επιλογή Στελεχών Εκπαίδευσης από το 1982 μέχρι Σήμερα. Το Θεσμικό Πλαίσιο και Περιπτώσεις Εφαρμογής του.* Αθήνα: Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.

5.2 Βιβλιογραφία (ξενόγλωσση)

- Anderson M. E. (1989). Training and Selecting School Leaders. In *"School Leadership: Handbook for Excellence"*. ERIC Clearinghouse on Educational Management, Eugene. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED309507.pdf>
- Baltzell C., Dentler R. (1983). *Selecting american School principals: Research Report.* Massachusetts: Abt Associates, Inc., Cambridge.
- Muhlenbruck, T. M. (2001). *Through the eyes of school personnel administrators: What matters in selecting elementary school principals.* ProQuest Dissertations Publishing, Drake University.
- Stravakou, P. (2019). Selecting school principals in Greece in the last fifteen years-A theoretical approach. *Journal of Journal of Advances in Education and Philosophy*,3(8), 277-282.

5.3 Δικτυογραφία

- Ανάλυση στο νέο σύστημα επιλογής διευθυντών εκπαίδευσης.* (2015). Ανάκτηση Δεκέμβριος 5, 2015, από Εκπαιδευτική κλίμακα: <http://edu.klimaka.gr/apopseis/56-se-genika-endarferonta/2608-systhma-epilogh-stelexos-ekpaidevsis.html>
- Εκδόθηκε η απόφαση του ΣτΕ για την επιλογή Διευθυντών Σχολείων.* (2016, Μάρτιος 31). Ανάκτηση Απρίλιος 3, 2016, από Esos.gr: <http://www.esos.gr/arthra/43229/apokleistiko-ekdothike-i-apofasi-toy-ste-gia-tin-epilogi-dieythyn-ton-sholeion>

5.4 Νόμοι

Νόμος 3848/2010, ΦΕΚ 71/τ.Α΄/19-5-2010, «Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού – καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις».

Νόμος 4327/2015, ΦΕΚ 50/τ.Α΄/14-5-2015, «Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις».

Νόμος 4342/2015, ΦΕΚ Α143/9-11-2015, «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 «Για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των Οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ», όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2013/12/ΕΕ του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013 «Για την προσαρμογή της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση, λόγω της προσχώρησης της Δημοκρατίας της Κροατίας» και άλλες διατάξεις».

Νόμος 4473/2017, ΦΕΚ 102/τ.Α΄/30-5-2017, «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου σε θέματα εκπαίδευσης».

Νόμος 4547/2018, ΦΕΚ 78/τ.Α΄/12-6-2018, «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις».